

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. január 4. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

V É G Z É S T:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 12.B.14/2016/15. számú ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Köteles a vádlott a másodfokú eljárás során felmerült 6.790 (hatezer-hétszázkilencven) forint bűnügyi költséget az államnak megfizetni.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Budapest Környéki Törvényszék 12.B.14/2016/15. számú, 2016. május 19. napján kihirdetett ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettének kísérletében [Btk. 160.§ (1) bekezdése]. Ezért - mint visszaesőt - 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és abból a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyúttal a Budakörnyéki Járásbíróság 10.B.37/2013/12., illetve a Budapest Környéki Törvényszék 1.Bf.741/2013/5. számú ítéletével kiszabott 3 év szabadságvesztés végrehajtása során engedélyezett feltételes szabadságot megszüntette. Határozott az előzetes fogvatartás szabadságvesztésbe történő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt tárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott, valamint védője enyhébb minősítés és a büntetés enyhítése érdekében jelentett be indokolás nélküli fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.647/2016. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak minősítette.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítékokat teljes körűen megvizsgálta, egyenként és összességükben is értékelte, és azok alapján megalapozatlansági hibáktól mentes tényállást állapított meg, indokolási kötelezettségének maradéktalan teljesítése mellett. A tényállásból okszerűen következtetett a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, és azon keresztül bűnösségét megalapozó szándékára is. Jogi minősítése során helyesen alkalmazta a 3/2013. büntető jogegységi határozat iránymutatásait is, indokaival a főügyészség egyetértett.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen és hiánytalanul feltárta, és azokat súlyuknak megfelelően értékelve szabott ki szabadságvesztést és közügyektől eltiltást. Meglátása

szerint az elsőfokú bíróság által nyomatékosabb súllyal értékelt enyhítő körülményekre figyelemmel a középértéknél enyhébb tartamban meghatározott szabadságvesztés további mérséklésének helye és alapja nincs, az arányban áll az elkövetett cselekmény tárgyi súlyával, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel is.

Mindezek alapján nyilvános ülés kitűzését, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a fellebbezését fenntartotta.

Elsőként a vádlott védekezésére figyelemmel a megállapított tényállás megalapozatlanságára hivatkozott, mely álláspontja szerint abból a logikai tévedésből következik, hogy az elsőfokú bíróság a cselekménykor jelenlévő tanúknak nem a cselekményhez időben közelebbi, hanem a későbbi vallomásaikat tette a tényállása alapjául.

A tanúk első alkalommal annyit mondtak, hogy két alkalommal próbálta megszűrni a vádlott a sértettet, az első szűrást nem is látták, csak a lapockát ért szűrást. Emellett a tanúk dulakodásról is beszámoltak az első alkalommal, ennek során is megsérülhetett a sértett a lágyékán, azonban erre bizonyítás nem volt.

Álláspontja szerint tehát a vádlottra nézve kedvezőbb, és a cselekményhez időben közelebbi vallomást kellett volna alapul venni, így két szűrást kellett volna megállapítani, ami pedig lényegesen befolyásolhatja a vádlott tudattartalmára levont következtetést is.

Ténykérdés, hogy életveszélyes sérülés nem alakult ki, az igazságügyi orvos szakértői vélemény szerint ahhoz a csípőtájékon 3-4, mellkasi tájékon 2-2,5 cm mélységben kellett volna a késnek behatolnia, továbbá hogy közepes erejű szűrással is létre lehet hozni ilyen sérülést.

Meglátása szerint, ha a vádlott meg akarta volna ölni a sértettet, és a szándéka erre irányul, akkor egy 8,5 cm pengehosszúságú késsel bizonyosan képes lett volna legalább 2 cm mélységű sérülést okozni. Miután azonban a szűrás közepes erőnél kisebb erővel történt, a szűrás mélysége sem érte el az életveszélyes sérüléshez szükséges határt, így azt a következtetést kellett volna az elsőfokú bíróságnak levonni, hogy a vádlott szándéka nem ölésre irányult.

Ezt nem gyengítik a vádlott által tett kijelentések sem, mert a „megöllek” szó kiabálása indulati állapotából eredt, ezt az állapotát befolyásolta az is, az általa bevett Xanax nyugtató toxikus szintet elérő, tízszeres mennyisége volt az egyébkén hatásos adagnak.

Mindezt meggyőződése szerint a cselekményt legfeljebb életveszélyt okozó testi sértés büntette kísérleteként lehet minősíteni, ami enyhébb büntetés kiszabását indokolja.

Másodlagosan, az enyhítésre irányuló fellebbezési kérelme körében kiemelte, hogy a vádlott rossz állapotban volt az elkövetés során, abban közrejátszott a gyógyszerszedéssel párhuzamos alkoholfogyasztása. Pszichiátriai problémáját jelenleg is kezelik, azóta az élete megváltozott, nem kell tartani attól, hogy ismét bűncselekményt valósítana meg.

A kiszabott büntetés indokolatlanul súlyos, így - amennyiben a másodfokú bíróság a minősítés megváltoztatására nem is lát lehetőséget - annak jelentős enyhítésére tett indítványt.

A vádlott felszólalásában elmondta, hogy 10 éve áll pszichiátriai kezelés alatt depresszióval, pánikbetegséggel és szorongásos betegséggel. A cselekmény kapcsán azt hangsúlyozta, hogy nem akarta megölni a testvérét, ezt a 8 napon belül gyógyuló sérüléssel is magyarázta.

Az utolsó szó jogán bocsánatot kért a bátyjától, büntudatának és megbánásának adott hangot, és

annak, hogy bár tudja, nem szolgál mentségül, de csak azért követte el a terhére rótt cselekményt, mert alkohol és gyógyszer alatt állt.
Kérte ezért a büntetése enyhítését.

A fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla a bejelentetett védelmi fellebbezések folytán az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le.

Az ügyben tartott első tárgyaláson megjelent ügyvédjelölt vonatkozásában körültekintéssel vizsgálta a védőkénti eljárás Be. 44.§ (5) bekezdésében írt feltételeit, és a legalább egyéves jelölti gyakorlat kellő hitelességű igazolását követően helytállóan következtetett a tárgyalás megtarthatóságára.

A Be. 82.§ (1) bekezdés a) pontja szerint ugyancsak igen gondosan eljárva folytatta le a mentességi jogokkal élni nem kívánó hozzátartozók tanúvallomásával összefüggő bizonyítást.

E körben a sértett tárgyalási és nyomozati kihallgatása egyaránt szabályos eljárási környezetben történt. Tanú1 esetében ezen túlmenően a Be. 296.§ (1) bekezdés a) pontja alapján törvényesen olvasta fel a tanú nyomozati vallomását, tanú1 részére pedig a Be. 85.§ (5) bekezdése értelmében az eljárási törvénynek megfelelően engedélyezett írásbeli vallomás megtételét. Az erről rendelkező végzésből (bírósági iratok 13. sorszáma) minden, a tanú vallomásának törvényessége szempontjából releváns figyelmeztetés és kioktatás kitűnik, az írásbeli vallomásban kifejezetten nyilatkozott a tanú arról, hogy mentességi jogával élni nem kíván, így az elsőfokú bíróság a tanú mindkét eljárási szakban megtett vallomását a Be. 83.§-ának figyelembe vételével jogszerűen emelte be a bizonyítékok körébe.

A Be. 296.§ (2) bekezdés a) pontjának érvényre juttatásával olvasta fel ügyészi indítványra tanú3 és tanú4 nyomozati vallomásait.

A Be. 110.§-ának megtartásával került sor orvosszakértől tárgyalási meghallgatására, míg az igazságügyi elmeorvos és toxikológiai szakvéleményeket a tárgyaláson a Be. 299.§ (1) bekezdésének megtartásával ismertette.

A felülbírálat során az ítéltábla megállapította azt is, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat az elsőfokú bíróság feltárta, egyenként és összességében értékelte, mérlegelte.

A törvényszék a tényállást túlnyomórészt helyesen és az iratok tartalmának megfelelően állapította meg, az csak igen kis részben, a Be. 351.§ (1) bekezdés b) pontja okán hiányos, illetve pontatlan, ezért a Be. 352.§ (2) bekezdés a) pontja szerint az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egészíti ki és pontosítja:

- A személyi körülményekben feltüntetett bűncselekményt a vádlott 2007-től 2012. szeptember 6-ig követte el, mégpedig szintén gyógyszer és alkohol együttes hatására bekövetkezett önkontroll-hiányos állapotban. (előzményi iratok)
- A 4. oldal első bekezdésében rögzített kés a markolatával együtt 19 cm hosszúságú, legszélesebb részén a pengéje 1,5 cm, egyenes, egyélű, hegyben végződő eszköz volt

(szemle jegyzőkönyv, nyom.ir. 133. oldal)

- A 4. oldal 2. bekezdés 2. mondatában rögzítetteket akként helyesbíti, hogy a vádlott markában tartott kés pengéjével felfelé volt fordítva (a sértett nyom.ir. 268. oldalán, ítélet 8. oldalán szereplő vallomásai, és az elsőfokú bíróság ítélet 13. oldal 7. bekezdésében írt mérlegelése alapján)
- Ugyanezen bekezdés utolsó előtti sorában „laposkacsúcsként” rögzített sérülési hely pontosan lapockacsúcs.
- A 4. oldal utolsó előtti bekezdését kiegészíti azzal, hogy a mentőszolgálatot a sértett 17:01 órakor értesítette, és az 17:16 órakor érkezett a helyszínre (mentő esetlap, nyom.ir. 71. oldal).
- Az 5. oldal 6. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a nyugtató Alprazolam hatóanyagú volt (toxikológiai szakvélemény).

Az így kiegészített és pontosított tényállás már mindenben megalapozott és az a másodfokú eljárás során is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét messzemenően teljesítette.

A vádlott vallomását részletesen ismertette, majd azt egybevetette az eljárás további személyi, szakértői, okirati és tárgyi bizonyítékaival.

Számot adott arról, hogy a vádlott - valójában emlékezetkiesésen alapuló - vallomása ellenében miért alapvetően a sértett tárgyaláson is megismételt nyomozás során megtett második vallomására, valamint az ezzel lényegi elemeit tekintve összhangban álló további tanúvallomásokra - tanú2 írásbeli és nyomozati vallomására, tanú1 nyomozás során megtett vallomására, tanú3 és tanú4 nyomozati vallomására -, és az aggálytalan igazságügyi szakértői véleményekre támaszkodott a vádbeli események megállapításakor.

A szűrő mozdulatok jellegzetességeinek - azok irányultságának, erejének, számának, sorrendjének, a sértett közben tanúsított magatartásának -, és a vádlott kijelentéseinek volt az ügyben kiemelkedő jelentőségük, így az elsőfokú bíróság is helytállóan helyezte mindezeket vizsgálódásainak fókuszába, melynek során kellő gondossággal elemezte a cselekmény szemtanúinak vallomásait. Ezzel összefüggésben tett megállapításai (ítélet 13. oldal 6. bekezdés) megfelelnek a logika és az ésszerűség szabályainak, a vádlott és a sértett közti dulakodás intenzitása, a felfokozott idegállapot, a megfigyelhetőség korlátai kellően magyarázzák az egyes vallomások közti eltéréseket. Ennek mentén a másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőbírói mérlegeléssel, amely a sértett 2015. június 29-i vallomását tekintette irányadónak, hiszen a sértett e vallomását - a szűrésok iránya, az ekkor egymáshoz képest elfoglalt testhelyzet tekintetében - az igazságügyi orvosszakértői vélemény is megerősítette azzal, hogy a sérülésekből kiindulva azok keletkezhetnek a sértett kérdéses nyilatkozatában foglaltak szerint. Így a másodfokú bíróság sem osztotta a védelmi érvelést.

Az igazságügyi toxikológus szakvélemény azt állapította meg, hogy a vádlott szervezetéből alprazolam volt kimutatható, mely a Frontin tableta hatóanyaga. Ehhez képest a vádlott - e tekintetben következetes - vallomása szerint Xanax nevű gyógyszer alkalmazott a vádbeli napon (és általában is). Bár a védelem a szakértői vélemény megállapításait nem vonta kétségbe, rámutat az

ítélőtábla, hogy ez az ellentmondás csupán látszólagos.

A Xanax interneten is közzétett betegájékoztatója (vö.

http://www.hazipatika.com/gyogyszerkereso/termek/xanax_1_mg_tabletta/1854) szerint ugyanis a hatóanyaga ugyancsak alprazolam, azaz a toxikológiai szakvélemény a vádlott nyilatkozatait e vonatkozásban nem teszi kétségesse, más oldalról pedig a szakértői vélemény megállapításai sem tekinthetők támadhatónak.

A vádlott és a sértett sérüléseit objektív, természettudományos alapokon nyugvó orvosszakértői vélemények igazolták.

Ennek kapcsán a vádlott beismerő vallomását az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el abban a kérdésben is, hogy tisztában volt azzal, miszerint a gyógyszer mellett alkoholt fogyasztani tilos - ennek a vádlott elmeállapotának megítélése szempontjából a szakértői véleményalkotásban, illetve a Btk. 18.§-ának alkalmazandóságát illetően volt döntő jelentősége. A nyugtatót és az alkoholt együttesen fogyasztó célja ugyanis pontosan a módosult, nem, vagy csak kevésbé kontrollált tudatállapot elérése, az önhibából eredő bódultság ilyen esetekben vitán felüli (amint azt az elsőfokú bíróság helyesen tényállásában is rögzítette azzal, mikor megállapította, hogy a vádlott a nyugtató és az alkohol együttes hatására az önkontrollját elvesztette).

Ami pedig a vádlott egyébként fennálló pszichiátriai jellegű megbetegedéseit illeti, az eljárás során vitássá nem tett igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény azt a megállapítást tette, hogy azok a büntetőjogi értelemben vett elmebetegségi szintet nem érték el.

A vádlott az eljárás során a történeteket alapvetően nem is vitatta, csak azt - még az utolsó szó jogán is -, hogy szándéka bárkinek a megölésére irányult volna, ez azonban nem tényállási kérdés volt, hanem az abból levonandó jogi konzekvencia, és az elsőfokú bíróság is - helyesen - a jogi minősítés keretében tért ki a vádlott tudattartalmának mikénti értékelésére.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és cselekményének jogi minősítése is helyes.

Miután a vádlott önhibája folytán került bódult, éplélektani alapokon nyugvó tudatzavart állapotba, az elsőfokú bíróság törvényesen következtetett arra, hogy esetében elmeállapota folytán büntethetőséget kizáró ok nem állt fenn.

Ezek után az elsőfokú bíróság - az élet és testi épség védelméről szóló 3/2013. büntető jogegységi határozat maradéktalan figyelembe vételével - a vádlott elkövetéskori szándékát vizsgálta, azt, hogy cselekménye során a sértettnek pusztán sérüléseket kívánt-e okozni, avagy magatartása a sértett életének kioltására irányult.

Ennek kapcsán a vádlott ittas és bódult állapota miatt a bűncselekmény tárgyi oldali elemeinek tulajdonított igen helyesen döntő jelentőséget.

Az alkalmazott eszköz (azaz az élet kioltására is alkalmas kés használata), a szűrő mozdulatok iránya (a sértett felső teste, létfontosságú szervek), azok száma (vagyis az, hogy négyszer is, kitartóan támadt késével a sértettre), és az elhangzott kijelentések (a sértett és szülei megölésével fenyegetőzés) alapján aligha lehet kétséges, hogy a vádlott - az okozott sérülés tényleges gyógytartamától függetlenül - a testvére életére tört. Aktuális szándéka egyenesen a sértett megölésére irányult, a sértett halálát előre látta és azt kívánta is.

Így az ítélőtábla - szemben a védői okfejtéssel - a törvényszék érvelésével értett egyet, azt legfeljebb azzal indokolt kiegészíteni, hogy az ölési tudattartalmat a sérüléseket okozó közepes erőbehatás is megerősíti, hiszen jóllehet kifejezetten nagy erő a jelen esetben nem volt megállapítható, a sértett aktív és igencsak hatásos védekezésén, valamint a szerencsés véletlenül múlt az, hogy ilyen erő alkalmazása mellett a sértett életét is veszélyeztető sérülés nem jött létre.

Adott körülmények között ezért szóba sem kerülhetett az enyhébb - életveszélyt okozó - testi sértés kísérletének megállapíthatósága, ezért a minősítést érintően a védelmi perorvoslat eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság a joghátrány alkalmazása szempontjából releváns tényezőket szinte hiánytalanul feltárta, az enyhítő körülmények sorát szükséges kiegészíteni az irányadó tényállás alapján azzal, hogy a cselekmény során a vádlott maga is megsérült. A kísérlet legfeljebb kisebb súllyal enyhít, mert az teljes és befejezett volt, csak a véletlenül és a sértett aktív védekezésén múlt, hogy nem következett be a vádlott által aktuálisan kívánt súlyosabb eredmény.

Az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeknek tulajdonított nagyobb jelentőséget akkor, mikor a szabadságvesztés tételkeretén belül a középértéktől lefelé tért el.

Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a visszaeső vádlott korábban is hasonló körülmények között - nyugtatóra fogyasztott alkohol hatására - követett el ugyancsak hozzátartozók sérelmére bűncselekményt, mely miatt első büntényesként is végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte a bíróság. A vádlottat sem ez, sem a feltételes szabadság próbaideje nem tartotta vissza újabb, ezúttal fizikai agresszióban is kiteljesedő igen súlyos, élet elleni bűncselekmény elkövetésétől. Éppen ezért csak hosszabb tartamú szabadságvesztés szolgálhatta úgy az egyéni, mint az általános visszatartáshoz fűződő célokat. Ez utóbbi a családon belüli erőszak elleni fokozott társadalmi igényben, a hozzátartozók terrorizálásával, bántalmazásával szembeni hatékony fellépésben ölt testet: aligha lehet vitás, hogy a családja sérelmére bűncselekményeket elkövető vádlottnak az előélete, és a tényállásban írt magatartása folytán a törvény szigorával kell számolnia.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott, a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés enyhítésére ezért a másodfokú bíróság nem látott okot és törvényes lehetőséget.

Törvényes volt a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának meghatározása, miként a közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása és annak tartama is.

A feltételes szabadság hatálya alatt elkövetett szándékos bűncselekményre, és az amiatt kiszabott végrehajtandó szabadságvesztésre figyelemmel a vádlott a feltételes szabadság kedvezményére nem jogosult a törvény kötelező rendelkezése folytán, és ugyanemmiatt volt jogszerű a más ügyben engedélyezett feltételes szabadság megszüntetése is.

A járulékos kérdésekben is helyes és törvényes volt a törvényszék ítélete.

Az elsőfokú bíróság további, és járulékos rendelkezései egyaránt maradéktalanul megfelelnek a jogszabályoknak.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítélőtábla a Budapest Környéki Törvényszék 12.B.14/2016/15. számú ítéletét a Be. 371.§(1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet kihirdetése óta előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdése alapján rendelte beszámítani.

Budapest, 2017. január 4.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.,
a tanács elnöke

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,
előadó bíró

dr. Halász Irén s.k.,
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 12.B.14/2016/15. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.264/2016/7. számú ítéletében írt változtatásokkal 2017. január 4. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2017. január 4.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.,
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő